

Рецензії, інформація

УДК 504

ГРУНТОВНЕ ВИДАННЯ ДЛЯ ПРИРОДОЗНАВЦІВ

Л. В. Міщенко

*Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу;
76019, м. Івано-Франківськ, вул. Карпатська, 15;
тел. +380 (3422) 50-59-42; e-mail: nvlppif@nung.edu.ua*

Рецензія на монографію Г.І. Рудька, О.М. Адаменка “Землелогія. Еколого-ресурсна безпека Землі”. – К.: Академпрес, 2009. – 512 с.

Ключові слова: *Земля, природно-ресурсний потенціал, біосфера, антропогенний вплив, техногенний вплив.*

Наша планета, яка є настільки неспокійною і вразливою, є єдиним вогнищем цивілізації Всесвіту. Зберегти цю цивілізацію, забезпечити можливості її подальшого розвитку та існування – важке, але невідкладне завдання, яке випало на долю нинішнього покоління. Сьогодення вимагає від сучасної людини конкретних дій – не бути байдужою до подій, які відбуваються в світі. Цей процес відбувається, залучаючи у свій колообіг все більше і більше людей на всіх континентах Землі.

Ці питання та багато інших проблем сучасності розглядає це монументальне видання – наукова монографія. Автори Г.І. Рудько і О.М. Адаменко не тільки представили загальну сучасну інформаційну базу, а ще й додали, як підтвердження, велику кількість кольорового ілюстраційного матеріалу (фото, схеми, карти, космічні знімки). Насамперед привертає увагу велика кількість достовірної інформації, фактів, які представлені в цифровій формі, по всіх планетних ресурсах. Тобто, представлена характеристика, починаючи з утворення Всесвіту: історія Землі – природно-ресурсний потенціал – глибинні процеси в надрах та екзогенні геологічні процеси та їх небезпека – глобальне потепління та його наслідки – сценарії розвитку Землі у техногенезі і майбутні моделі розвитку людства.

Землелогія (від “Земля” як планета з її біосферою і “логія” – логос (з грецької) – наука, вчення).

Автори обґрунтовують саму назву монографії, що: “Землелогія – це не геологія і не землезнавство”, наводять історію розвитку наук про Землю та факти, афоризми відомих світові людей, щоб привернути на-

шу увагу, зацікавити. Пропонується нове тлумачення науки про Землю, біосферу і надається характеристика природних, космічних, галактичних й сонячних впливів за останній період існування землян в Сонячній системі – в нашій Галактиці. Особливо увага приділяється антропогенному і техногенному впливу на всі природні складові біосфери та інші сфери, що створює безліч екологічних проблем, які потрібно вирішувати саме зараз, всім мешканцям планети Земля. І власне ці знання потрібні всім нам, щоб забезпечити безпечне існування людської цивілізації.

Загострення проблем сучасності з кожним днем набирає обертів. Соціальні, політичні, демографічні, енергетичні, виробничі, екологічні і ін. Як зберегти рівновагу, не впасти, не загубитись в часі, просторі; зберегти все те, що нас оточує? Чи вистачить земній цивілізації ресурсів для подальшого існування? Яка модель подальшої стратегії розвитку ЛЮДСЬКОГО ресурсу?

Зростаюча глобалізація поглиблює прірву між біосферою і людиною. Кожен день, по наростаючій: проблем стає все більше, виникають нові запитання, а часу лишається... Скільки лишилось у землян часу?

Проблеми сьогодення виникають, і вони розглядаються авторами. Усі розроблені на цей час сценарії виходу потребують великих ресурсів та інших затрат, і вони мають декларативний характер. Які потрібні заходи, щоб вирішити ці проблеми?

Владні та інші державні структури повинні звернути увагу на екологічні проблеми кожного регіону. Не бути байдужими – головний лозунг сьогодення. Має відбуватись екологізація всіх процесів, а саме “вироблення екогейської ідеології”, яка може стати Ідеологією Майбутнього.

Наш дім – Земля, а ми – гості. Ми приходимо в цей світ... З якою метою?

На монографію Г.І. Рудько і О.М. Адаменко отримані цікаві відгуки від вчених, дослідників, політиків.

Академік НАНУ І.І. Чабаненко: “Назва “Землелогія” – чудова назва, за це дуже дякую”.

М. Кічковський, голова Закарпатської обласної ради: “Поданий у книзі аналітичний матеріал буде використано при підготовці міжнародної науково-практичної конференції “Сталий розвиток Карпат та інших гірських регіонів Європи”. Запрошуємо вас взяти участь. ...багато важливої інформації про минуле, теперішнє і майбутнє нашої планети, екологічні проблеми України”.

Ю.В. Стефаник, д.т.н., проф., завідувач відділу проблем геотехнології горючих копалин Інституту геології і геохімії горючих копалин НАН України. Зауважив, що є потреба в таких виданнях, корисна інформація для науковців (геологів, екологів), студентів різних спеціальностей, викладачів, навіть для учнів загальних середньоосвітніх шкіл; опрацьовано багато літературних джерел.

С.М. Стойко, д. б. наук, проф., відділ охорони природних екосистем Інституту екології Карпат, який зазначив цінність інформації еколого-ресурсної безпеки Землі у рукопису: “Я використовую їх у своїх дослідженнях”.

І.В. Курасва, д. геол.н., Інститут геохімії, мінералогії та рудоутворення ім. М.П. Семененка НАНУ: “Ви проаналізували і узагальнили досвід екогеологічних досліджень у світі та на Україні... На сьогодні мало таких узагальнюючих і всеохоплюючих робіт, як ваші книги, які роблять вагомий внесок в розвиток природничої науки. ... викликала у молоді надзвичайну зацікавленість”.

Л.Г. Мацкевий, Інститут українознавства ім. Крешевського НАНУ, м. Львів: “... Монографія читається легко, містить багато корисної інформації...”

Також відгукнулись і провідні ВУЗи України.

А.І. Кривульченко, д. геогр. н., проф., завідувач кафедри географії та геоecології КДПУ ім. Винниченка: “...таке ґрунтовне видання є вкрай цінним у роботі географів і загалом природознавців”.

Б.А. Шелудченко, професор, завідувач кафедри моніторингу навколишнього середовища та збалансованого природокористування Подільського Державного аграрно-технічного університету: “...монографія стане в нагоді при викладанні таких дисциплін..., як “Фізична екологія”, “Екологічна географія”, “Конструктивна екологія””.

Н.П. Герасименко, д.геогр.н., професор кафедри землезнавства та геоморфології Київського національного університету ім. Т. Шевченка: “Щиро захоплююсь Вашим творчим натхненням, ...вмінням цікаво і змістовно розповідати”.

Ю.М. Дмитрук, д.б.н. професор і **Я. Тевтуль**, професор, завідувач кафедри. Чернівецький національний університет ім. Ю. Федьковича: “...містить чимало корисних даних, додаткових для використання у навчальному процесі, зокрема при підготовці ґрунтознавців”.

“Землелогія” – прекрасна робота, багато ілюстрована, глибоко наукова.”

О.В. Чепіжко, д.геол.наук, професор кафедри морської та загальної геології Одеського національного університету ім. І.І. Мечнікова: “...такої якості книжка повинна бути взята за взірць видання... – такого плану підручник потрібен для сьогоднішнього зацікавленого читача”.

Л.В. Глушко, д.м.н., проф., проректор Івано-Франківського медичного університету: “Крім вражаючого спеціального змісту, книга має велику моральну та загальну світоглядну цінність”.

А.Б. Богуцький, професор кафедри конструктивної географії та картографії Львівського національного університету ім. І.Франка: “Книжка дуже красива”.

І. Кульчицький-Жигайло, професор кафедри екології Національного лісотехнічного університету України, м. Львів: “...книга “Землелогія” використовується при підготовці студентів-екологів”.

М.Д. Будз, д.геогр., професор Національного університету водного господарства та природокористування (м. Рівне): "... "Землелогія" допоможе мені значно вдосконалити мої лекції..."

Всі ці та інші рецензії об'єднує загальна риса – подяка авторам Г.І. Рудьку і О.М. Адаменку за книгу, побажання плідної праці і наснаги для подальших, не менш цікавих видань.

Презентацію книги “Землелогія. Еколого-ресурсна безпека Землі” авторів Г.І. Рудько і О.М. Адаменко організували Івано-Франківський осередок Наукового товариства ім. Шевченка та обласна наукова універсальна бібліотека ім. І.Франка в рамках спільного проекту “Сторінки української науки”, про що свідчить повідомлення та рецензія на події Василя Мороза (*Івано-Франківська обласна газета “Галичина”, № 38, 16 березня 2010 року*).

Кафедра екології Івано-Франківського національного технічного університету висловлює подяку нашим країнам Лауреату державної премії СРСР, доктору геолого-мінералогічних наук, професору О.М. Адаменку та керівнику Державного комітету України з запасів корисних копалин, доктору геолого-мінералогічних, географічних і технічних наук Г.І. Рудьку за підручник. Лекції з дисципліни “*Основи екології*”, “*Регіональна економіка (Екологія)*” читаються на факультетах різного напрямку спеціальностей, тому монографія допоможе студентам, викладачам, аспірантам орієнтуватись у сучасному світі інформації на рахунок запасів нафти, газу, інших природних ресурсів; вирішенню екологічних глобальних проблем та майбутніх процесів, які вже відбуваються; розширення світогляду, філософії життя та безпеки існування.

Автори врахували побажання не зупинятись на досягнутому – разом з О.В. Чепіжко і М.Д. Крочак опублікували підручник з грифом Міністерства освіти і науки України “*Геологія з основами геоморфології*”.

*Стаття надійшла до редакційної колегії 15.12.2010 р.
Рекомендовано до друку докт.техн.наук, професором Семчуком Я.М.*

BASIC EDITION FOR NATURAL SCIENTISTS

L. V. Mishenco

Ivano-Frankivs'k National Technical University of Oil and Gas;

76019, Ivano-Frankivs'k, st. Carpats'ka, 15;

ph. +380 (3422) 50-59-42; e-mail: nvlppif@nung.edu.ua

Review on a monograph G.I. Rudko, O.M. Adamenko “Groundlogy. Ecology-resource safety of Earth”. – С.: Academpres, 2009. – 512 p.

Key words: *Earth, natural-resource potential, biosphere, antropogenniy influencing, tehnogenniy influencing.*